1/80

INFORMILO
DE
KROATIA
ESPERANTO-
LIGO

GLASILO
SAVEZA
ZA
ESPERANTO
HRVATSKE

JANUARO
FEBRUARO
MARTO

TEMPO

izdavač / *eldonisto*: *Savez za esperanto Hrvatske*
Amruševa 5/1, Zagreb

izd. savjet / *eldonkonsilantaro*: *Ljerka Begić*, *Ante Ferenčić*, *Damir Mikuličić*, *Ivo Rotkvić*, *Željko Takač*

glavni urednik / *ĉefredaktoro*: *Ivica Špoljarec*

odgov.urednik / *resp.redaktoro*: *Eduard Bečić*

uredništvo / redakcio
Ivan Flanjak
Marinko Gjivoje
Ivica Špoljarec
Spomenka Štimec
Zlatko Tišljar

suradnici u ovom broju:
kunlaborantoj en ĉi tiu numero:
Nela Čular (Zagreb)
Zlatko Eržić (Osijek)
Meho Jakupović (Rijeka)
Emilija Lapenna (Zagreb)
Josip Pleadin (Đurđevac)
Vanja Sikirica (Split)

grafički i tehnički urednik
grafika kaj teknika redaktoro
Ivica Špoljarec

Nasl.strana / Titolpaĝo
Mirna Krešić

Složeno i štampano u:
Kompostita kaj presita en:
Internacia Kultura Servo
Zagreb, Amruševa 5/I

Adresa redakcije/ Redakcia adreso
'TEMPO' Yu-41000 Zagreb
Amruševa 5/I, tel. (041) 419-206

Izlazi tromjesečno / Aperas 4-foje jare

Cijena 1 prim./Prezo de 1 ekz: 10 din.
God. pretplata/Jarabono: 40 din.

SADRŽAJ / ENHAVO

TEMPO primaju svi članovi Saveza za esperanto Hrvatske koji su uplatili članarinu za 1980. godinu .

tempo

ZDRAVO !

Pred vama je prvi broj glasila Saveza za esperanto Hrvatske, koje prema esperantskom značenju svog naziva (tempo=vrijeme) želi zabilježiti akcije vezane za esperanto na našem tlu. Istovremeno „Tempo" u svom nacionalnom značenju riječi želi odraziti naš tempo,ritam u promicanju međunarodnog jezika .

Zbog obilja materijala i ograničenog prostora morali smo sve objavljene članke kratiti. No, i usprkos toga, ovaj prvi broj ne daje ni približno sve one obavijesti neophodne esperantskim društvima i pojedincima za uspješno djelovanje. To je ujedno i očiti dokaz koliko je „Tempo" potreban.

Pozivamo vas na suradnju!

Crtajte nam i pišite članke, prikaze, kratke vijesti, karikature, rebuse, pjesme i sve ono što je i što bi moglo biti zanimljivo i aktuelno .

A sada pažljivo pregledajte cijeli „Tempo" i sjetite se da je on rezultat prilično velikog truda i napora redakcije. I ne zaboravite da će nam biti dobrodošle i korisne sve vaše kritike i , naravno , sve vaše pohvale .

REDAKCIJA

SALUTON!

Antaŭ vi troviĝas la unua numero de informilo de Kroatia Esperanto-Ligo. Laŭ la esperantlingva signifo de sia nomo "Tempo" intencas noti niajn klopodojn antaŭenigi Esperanton en la lasta jardeko antaŭ ĝia centjarigo. Samtempe per ĝia nacilingva signifo (tempo - ritmo) "Tempo" notu nian ritmon en nia poresperanta agado.

Pro amaso da materialo kaj maltro da spaco ni devis mallongigi ĉiujn artikolojn. Malgraŭ tio la unua numero de "Tempo" ne sukcesis noti ĉion komunikendan al Esperanto-societoj. Tio ankaŭ pruvas kiom ni bezonas ĝin.

Vi estas elkore invitataj al kunlaboro!

Sendu al ni informojn el viaj medioj, artikolojn, etajn novaĵojn, rebusojn, desegnaĵojn kaj poemojn, ĉion aktualan kaj interesan.

Kaj nun foliumu en "Tempo" kaj memoru, ke ĝi estas rezulto de klopodoj kaj streĉoj de pluraj kunlaborantoj. Ne forgesu ke viaj kritikoj samkiel viaj laŭdoj estas bonvenaj.

LA REDAKCIO

tito i esperanto

Mnogo se već zna o našem predsjedniku. Međutim, manje je poznato da je i poliglot, da dobro govori i piše ruski, engleski i njemački, da govori kirgijski (koji je naučio u Rusiji u zarobljeništvu) , da poznaje i razumije francuski i turski koje je učio za vrijeme boravka u Francuskoj i Turskoj prije rata.Jezik njegove majke bio je slovenski, tako da dobro razumije i taj jezik. Kao radnik boravio je i u Češkoj i Mađarskoj te je nekada razumjevao i te jezike. Sam kaže da je uvijek volio jezike.

Dugo se nije znalo da je učio i esperanto. On sam o tome govori u predavanju polaznicima političke škole u Kumrovcu: „U zatvoru smo učili. Ja sam učio jezike. Najprije sam učio esperanto, pa engleski .....'' Ne kaže se tko je bio učitelj, ali vjerojatno je to, bar za engleski i esperanto, bio jedan od naših najvećih poliglota --Moša Pijade -- koji je govorio više od deset jezika, između kojih i kineski. Ne znamo također da li su i drugi prijatelji s robije učili esperanto, kao npr. Rodoljub Čolaković i drugi.

Zašto je učio i esperanto nije nimalo čudno, ako se ima u vidu odnos KPJ prema esperantu. Još je Vukovarski kongres 1920. donio posebnu rezoluciju kojom ,, sve esperantske organizacije priznaje za filijale Partije, a članovima preporuča učenje tog međunarodnog jezika''.Značaj te rezolucije postaje još veći ako se zna da je u to vrijeme KPJ bila najjača politička partija u Jugoslaviji.

Sve što je progresivno učilo je esperanto, duboko vjerujući u internacinalizam i internacionalni jezik, a esperantisti su se regrutirali iz redova najnaprednijih slojeva društva. 40 esperantista su nosioci ordena narodnog heroja, a stotine su ostale na krvavim putovima do naše slobode i pobjede. Bilo bi čudno , dakle , da se Tito nije nalazio među pobornicima međunarodnog jezika. On je to uvijek i ostao, što njegov rad dokazuje, čak i kad ne bismo znali da je esperantist.

Prvi put se saznalo da je učio esperanto 1953. godine, kad je primio delegaciju 38. Svjetskog kongresa esperantista (Tito je bio i pokrovitelj 58. Svjetskog kongresa esperantista održanog 1973. godine u Beogradu). Bio je šok za esperantiste , kada je Tito sa smješkom zahvalio prevodiocu i progovorio na čistom i besprijekornom

esperantu:„ Ne treba prevoditi. Učio sam to ja u tamnici." Ugledni stranci bili su zbunjeni i zaprepašteni. Toliko su znali o Titu, ali ovo je, izgleda, bilo previše za njihova očekivanja. Zavladalo je veselje i radostan smijeh, nestalo je one napetosti koja inače prati susrete s tako velikim ljudima, a Tito zna uvijek prići toplo i jednostavno kao starim prijateljima. Tako vedro i prijateljski su se i rastali. Na kraju su Titu poklonili esperantske knjige, a on je odgovorio: „ Ovo ću ja i pročitati!". Tito se još žalio da više ne može tečno govoriti esperanto, ali da dobro razumije, iako je proteklo više od 25 godina od kada je učio taj jezik. Tko li je tada bio ravan jugoslavenskim esperantistima! A i esperantisti cijelog svijeta bili su ponosni, što i Tito pripada njihovim redovima. Kao da su još jednom dobili sigurno i nepobitno priznanje da je dobro i veliko to što rade, kao i njihov veliki prijatelj i suborac - Tito iz Jugoslavije.

Nikola Rašić

„ Uvjeren sam da će se pokret esperantista u našoj zemlji i ubuduće razvijati i da će se stalno povećavati broj njegovih pristalica i aktivnih članova, naročito u redovima omladine. "

TITO

(Iz poruke XVII Kongresu jugoslavenskih esperantista održanom 1958. godine u Novom Sadu.)

*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*5*

60 GODINA OD VUKOVARSKOG KONGRESA KPJ
60 GODINA OD VUKOVARSKOG KONGRESA KPJ
60 GODINA OD VUKOVARSKOG KONGRESA KPJ

U obilježavanje značajnih odluka II kongresa KPJ donesenih u Vukovaru (20-25. lipnja 1920.) uključene su i esperantske organizacije širom zemlje. Pri tome se posebni naglasak daje Rezoluciji o esperantu i njenim odjecima kod radnika, seljaka i napredne inteligencije.

Stoga donosimo cijeli tekst Rezolucije, a o proslavama i radnom obilježavanju ovog jubileja Partije pročitajte u slijedećem broju "Tempa".

REZOLUCIJA O "ESPERANTU"

Drugi kongres Socijalističke radničke partije Jugoslavije (komunista), konstatirajući neophodnost pomoćnog međunarodnog jezika uopšte, i uviđajući da toj potrebi potpuno odgovara POMOĆNI MEĐUNARODNI JEZIK "ESPERANTO" kao što je to istakla i Sovjetska Rusija uvođenjem toga jezika kao obaveznog predmeta u sve škole, i usvajajući ga za međunarodni saobraćaj u okviru III. Internacionale, odlučuje da:

1. *priznaje sve komunističke esperantističke grupe za svoje sekcije u Jugoslaviji;*

2. *radi uspješne propagande preporučuje svima partijskim i sindikalnim organizacijama da esperantističkim sekcijama ukazuju moralnu pomoć omogućavanjem držanja predavanja i kurseva za esperanto u radničkim domovima;*

3. *preporučuje centralnim i svima pokrajinskim partijskim i sindikalnim listovima da im u toj svrsi otvore svoje stupce.*

(Istorijski arhiv Komunističke partije Jugoslavije, Tom II, Kongresi i zemaljske konferencije KPJ 1919-1937, Beograd, 1949, str. 53.)

SEH kao društvena organizacija

Godišnja skupština Saveza za esperanto održana 02.02. 1980. u Zagrebu rezimirala je rezultate rada SEH u protekloj godini, a za koje možemo reći da predstavljaju značajan korak naprijed prema organiziranijem radu i većoj afirmaciji esperantskih društava u SRH, Jugoslaviji i svijetu.

Zahvaljujući takvim nastojanjima danas imamo u SRH 74 organizacije, članice SEH s ukupno oko 6000 članova. Stariji i iskusniji esperantisti, obično bolji poznavaoci jezika pridonijeli su ukupnom uspjehu naših društava. Uostalom, zajednički cilj najbolje pridonosi premoštenju generacijskih raskoraka.

Davno smo utvrdili da nesvrstana medjunarodna politika i borba za ravnopravnost svih naroda su identični s idejama za koje se zalažu svi esperantisti. Jer, borba protiv dominacije velikih sila ima osim vojno-političkog i ekonomskog aspekta i aspekt kulturne i jezične dominacije. Kako je pitanje ravnopravnosti zemalja i naroda ključno pitanje današnjeg svijeta, logično je da će i slijedeći Svjetski kongres esperantista u Stockholmu raspravljati o tim aktualnim problemima. Opća će tema kongresa biti: "Diskriminacija".

Na 53. SAT-kongresu u Rijeci također će se uključiti takve teme. Na taj način esperantisti svijeta nastavljaju s tradicijom borbe za progres. Progresivno opredjeljenje esperantista za ravnopravne odnose među ljudima i narodima najbolje se odražava u brojnim pismima esperantista raznih zemalja koja su prispjela u naše esperantske centre posljednjih tjedana, a u kojima se izražava ogramno poštovanje prema predsjedniku Titu i njegovom djelu.

Esperantisti u Jugoslaviji zaista imaju društveno-političku i kulturnu sredinu koja otvara mogućnosti za mnogo veće uspjehe od dosadašnjih. Na nama je da se više aktiviramo u Socijalističkom savezu, sindikatu, omladinskim organizacijama, školama i drugim organizacijama da sa svoje strane pridonesemo jačanju samoupravnog socijalizma i upoznajemo što širi krug naših ljudi s esperantom.

Krupna uloga svih naših esperantista da prenose na međunarodnim skupovima i ličnim kontaktima istinu o našoj zemlji. Za takvo djelovanje imamo vrlo efikasno sredstvo - zajednički jezik.

dr Ante Ferenčić, predsjednik SEH

skupština

s e h

IZBORNA SKUPŠTINA SAVEZA ZA ESPERANTO HRVATSKE

U Zagrebu je 02.02. 1980. održana redovna izborna skupština SEH. Prisustvovalo je 80 delegata i gostiju iz cijele SR Hrvatske te SR Slovenije i NR Mađarske. Skupština je konstatirala da je prvi dvogodišnji mandat u novoj organizaciji (ujedinjenoj i organiziranoj na delegatskoj osnovi) protekao vrlo uspješno.

Skupština je donijela novi Statut u koji je ugradjen princip kolektivnog rada te novi plan rada za 1980. godinu. Izabrano je nòvo predsjedništvo u kojem ima 13 članova sa svih regija SRH u kojima postoji organizirana esperantska djelatnost. Predsjedavajući predsjedništva na godinu dana je dr. Ante Ferenčić.

Skupština je poslala i pozdravni telegram predsjedniku Titu sa željama za što brže ozdravljenje.

ČLANOVI PREDSJEDNIŠTVA

dr Ante Ferenčić	Zagreb
Eduard Bečić	Split
Josip Brkanac	Zagreb
Marina Šafar	Čakovec
Marinko Markek	Koprivnica
Vlado Dunović	Sisak
Ivan Flanjak	Osijek
Suzana Dropulić	Pula
Ante Bubić	Split
Darko Ban	Vrbovec
Ljerka Begić	Zagreb
Ivica Špoljarec	Zagreb
Zlatko Tišljar	Velika Gorica

*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*8*

obiman program

Zagreb, 1.3. 1980. Dvadesetak tema na prvoj (4-satnoj!) sjednici Predsjedništva republičkog saveza za esperanto: burna aktivnost, neraščišćena pitanja ili štednja s novcima za sjednice? Ili sve zajedno! Izdvojimo zato samo važnije zaključke:

poslati planove za međunarodnu suradnju Predsjedništvu za godinu 1980. radi usklađivanja (izvršilac: osnovne organizacije, društva, klubovi itd.)

ljetna škola u Primoštenu: riješiti položaj škole u razgovoru s rukovodstvom SSRN-a u Šibeniku odnosno Primoštenu (izvršioci: Edo Bečić i Ante Bubić). Istovremeno potražiti mogućnost za školu negdje u unutrašnjosti.

Vukovarski kongres KPJ: program obilježavanja ovog događaja treba izraditi Komisija za idejni i organizacioni razvoj i Komisija za informiranje. Seminar pripremljen na osnovi toga održati u Kumrovcu na smotri kulturno-umjetničkog stvaralaštva E-omladine u svibnju ili nekom drugom prilikom.

Pokrenuti list "Tempo" koji treba sadržavati..... te izgledati tako da.....(rezultate ovih iluzija Predsjedništva držite u rukama).

na kraju po redu a prvo po važnosti:novi tajnik Predsjedništva je Eduard Bečić.O perspektivnom rukovodiocu perspektivne organizacije pročitajte u uokvirenoj rubrici.

zapisivao: Ivan Flanjak

EDUARD BEČIĆ (rođen 1961.) novi je tajnik SEH-a. Učenik je Centra za odgoj i obrazovanje u umjetnosti i kulturi u Splitu. Član je RK SSOH, a u svom gradu predsjednik Komisije za društvene organizacije OK SSOH.

*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9*9

INFORMI PLI TAŬGE..

Varaždin estis gastiganto de la unua seminario pri informado per kiu estis celata intensigo de informoj pri Esperanto al gazetaro unuflanke , kaj plialtigo de la kvalito de kroatiaj E-bultenoj. Tritagan seminarion (la 12—14-an de januaro) partoprenis 25 informantoj el jenaj urboj : Varaždin , Sisak , Virje, Koprivnica , Vinkovci , Đurđevac , Split , Bjelovar , Petrinja , Osijek , Krapina , Rijeka kaj Velika Gorica .
La plej kvalita eco de seminario estis fakaj prelegantoj el „Vjesnik"-domo, kiuj instruis kiel verki informojn pri Esperanto kaj kiel enmanigi ilin al la redaktejoj kun sukcesa publikigo.
Ĉu la seminario jam montras unuajn fruktojn? Ŝajnas ke ne ĉiuj partoprenintoj jam sukcese enŝaltiĝis al la lokaj komunikiloj.

....E–BILTENI...

U posljednje vrijeme su izašli novi brojevi slijedećih glasila osnovnih organizacija SEH-a :

„GE" . . . . *Vrbovec*
„Koko". . . . . *Đurđevac*
„Informilo" . . . . *Zagreb (E-društvo „B. Borjan")*
„Fine" . . . . *Zagreb (SEK)*
„Lumeto" . . . .*Split (E-klub „Bratstvo i jedinstvo")*
„Esperanto". . . . . *Split (E-društvo „I.L. Ribar")*
„Bilten" . . . . *Bjelovar*
„Saluton" . . . . *Sisak*

Preporuča se međusobna suradnja i razmjena glasila !

....SLAVONCI U PEČUHU

Na proslavi Međunarodnog tjedna prijateljstva koju organizira Teritorijalni komitet županije Baranje, u Pečuhu su od 22.–24. veljače boravili i slavonsko-baranjski esperantisti , koji su već postali redovni sudionici ove tradicionalne manifestacije.
Pored domaćina te članova E-klubova iz Vinkovaca i bratskog grada Osijeka, proslavi u Pečuhu prisustvovali su i esperantisti bratskih gradova Schwerina iz iz DDR i Gdanska iz Poljske.

Z. E.

10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10*10

SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA
SAT–KONGRESO EN RIJEKA

19-25 julio
1980
53a
KONGRESO
de S.A.T.
RIJEKA
JUGOSLAVIO
ESPERANTO

La 53-a SAT-kongreso okazonta en Rijeka de la 19-a ĝis la 25-a de julio notis unuajn 130 aliĝojn. Dum la kongreso okazos ekspozicio pri la temo: "Laborista movado kaj Esperanto". La postkongreso okazos en Crikvenica dum kongresaj ekskursoj gvidos tra Istrio, al Postojna kaj al la Lagoj de Plitvice. Pliaj informoj ĉe SAT-kongreso, F. Matkoviĉa 16, 51000 Rijeka.

Kunsido en Respublika Konferenco de SSRNH

Okaze de SAT-kongreso en Rijeka la 6-an de marto estis organizita kunsido de interesitaj partioj en Respublika Konferenco de Socialisma Unuiĝo de Kroatio. Partoprenis reprezentantoj de respublikaj politikaj instancoj, de la urbo Rijeka kaj de KEL. Oni konkludis ke necesas helpi organizon de la Kongreso per materia subteno kiun parte certigos Rijeka kaj parte provos realigi Socialisma Unuiĝo de Kroatio. Krome, oni konkludis ke necesas tuj nomi konsilion en kiun eniru reprezentantoj de Soc. Unuiĝo de Jugoslavio, Kroatio kaj Rijeka kaj same de sindikatoj kaj esperantistoj de tiuj tri niveloj (entute 9 personoj). La rolo de tiu konsilio estos prizorgi temojn kaj eksterajn kontaktojn de la Kongreso en la parto kiu koncernas Jugoslavion. La nuna Kongresa Loka Komitato zorgu nur pri teknika preparo de la Kongreso.

iz osnovnih organizacija

SPLIT

U toku veljače esperantski klub „Bratstvo i jedinstvo" organizirao je početne tečajeve za omladinu Omiša i Trogira. U Omišu se prijavilo 40 a u Trogiru 29 zainteresiranih omladinaca.
Tečajevi se održavaju jedamput sedmično, tako da će polaznici do šestog mjeseca moći pristupiti A-ispitu.

V. S.

VELIKA GORICA

E-društvo obilježilo je prvu godišnjicu postojanja uspješnim tečajevima i izložbom fotografija „Djeca ne poznaju granice". Dobra suradnja sa sredstvima javnog informiranja.

KOPRIVNICA

E-društvo Koprivnice je domaćin ovogodišnjeg proljetnog susreta zagrebačkih učenika-osnovaca koji će se uz provjeru znanja i sportske susrete održati 13. 04. 1980.

Svim OO SEH

OVO JE MJESTO REZERVIRANO ZA VAS !

Pišite nam ukratko što se kod vas događa. Vaše priloge za slijedeći broj očekujemo do zaključno 25. 05. 1980.

Pozdrav TEMPO

NOVE OSNOVNE ORGANIZACIJE

U posljednja tri mjeseca Savez za esperanto Hrvatske obogaćen je za tri nove osnovne organizacije.

Osijek : *u prosincu 1979. osnovan je* KOSE *(Klub osječkih studenata esperantista) , te je Osijek uz Zagreb i Sarajevo postao treći jugoslavenski grad sa studentskim esperantskim klubom.*

Pula : *u siječnju 1980. osnovano je omladinsko esperantsko društvo „ Juneco".*

Vinkovci : *u veljači 1980. osnovano je omladinsko esperantsko društvo.*

Gdje će se osnovati slijedeće E-društvo ?

kalendar DOGAĐAJA

(detaljnije informacije možete dobiti kod SEH-a, Zagreb, Amruševa 5/I)

TRAVANJ	
4 - 7.	**GORIZIA, Italija** *"Festival talijanske esperantske omladine"*
12.	**ZAGREB** *"Svečana sjednica u povodu 60-godišnjice Vukovarskog kongresa KPJ"*
18 - 20.	**SARAJEVO** *"Studentski esperantski susret"*
SVIBANJ	
1 - 3.	**PARIZ, Francuska** *"Festival francuske esperanto-omladine" (Prijave: JEFO, 4 bis, rue de la Cerisaie, F-75004 Paris; Cijena: 165 FF)*
2 - 4.	**TATA, Mađarska** *"Omladinski esperantski susret" (Prijave: JK de HEA, P.f.153, H-1368 Budapest, Hungario)*
18.	**KUMROVEC** *"Smotra kulture esperantske omladine SRH"(u povodu Dana Mladosti)*
23 - 25.	**UDINE, Italija** *"Susret esperantista triju susjednih zemalja - Austrije, Italije i Jugoslavije" (Prijave: Esperantsko društvo, Ljubljana)*
LIPANJ	
13 - 19.	**CESENA, Italija** *"Susret pionira Hrvatske i sjeverne Italije" (Prijave: IKS Zagreb, P.p. 499)*
28 - 30.	**VRBOVEC** *"Sportski susreti jugoslavenskih esperantista" (Prijave: Esper. društvo, Vrbovec)*
SRPANJ	
12 - 24.	**PRIMOŠTEN** *"Ljetni međunarodni univerzitetski tjedni" (Organizator: Europa Klubo, Paderborn)*
16 - 31.	**ZANKA,Mađarska** *"Međunarodni susret pionira esperantista"*
17 - 24.	**RIJEKA** *"53. SAT kongres" (Prijave: Esp. društvo, Rijeka, Korzo Revolucije 2a)*
21 - 1.08.	**RAUMA, Finska** *"36. kongres esperantske omladine" (Prijave: IKS, Zagreb)*
KOLOVOZ	
2 - 9.	**STOCKHOLM, Švedska** *"65. svjetski esperantski kongres"*
11 - 16.	**FAŽANA** *"Seminar za društvene organizacije" Političke škole (Prijave preko općinskih konferencija SSOH s kopijom SEH-u)*
18 - 24.	**PRIMOŠTEN** *"Ljetna škola esperanta" (Prijave: SEH, Zagreb, Amruševa 5/I)*
1 - 6. 09.	**FAŽANA** *" Seminar iz područja međunarodnih odnosa " Političke škole (Prijave preko SEH Zagreb ili općinskih konf. SSOH sa kopijom SEH-u)*

važno! važno!

RADNE AKCIJE 1980 **

Predsjedništvo SEH je odlučilo da se održavaju tečajevi esperanta po novim ekspresnim metodama na svim značajnijim saveznim i republičkim radnim akcijama SRH u svim smjenama. Radi se o slijedećim akcijama:

AKCIJA	Vrijeme 1.smjene	Vrijeme 2.smjene	Vrijeme 3.smjene
SAVA 80	11.VI - 15.VII	7.VII - 2.VIII	4.VIII - 1.IX
RIJEKA 80	12.VI - 6.VII	8.VII - 3.VIII	4.VIII - 2.IX
SISAK 80	12.VI - 8.VII	10.VII - 4.VIII	6.VIII - 1.IX
ČAKOVEC 80	17.VI - 11.VII	12.VII - 5.VIII	6.VIII - 30.VIII
JASENOVAC 80	12.VI - 5.VII	7.VII - 2.VIII	4.VIII - 1.IX
NOVA GRADIŠKA	15.VI - 9.VII	10.VII - 3.VIII	4.VIII - 30.VIII
OTOK MLADOSTI	15.VI - 8.VII	10.VII - 2.VIII	4.VIII - 27.VIII
BIJELI POTOCI	14.VI - 9.VII	10.VII - 3.VIII	4.VIII - 30.VIII

Dakle, potrebno je ukupno 24 nastavnika-esperanta. Svi bi gradovi trebali odrediti po minimalno jednog nastavnika za tu svrhu i prijaviti najkasnije do 1.V SEH-u s naznakom u kojoj akciji i u kojoj smjeni je taj nastavnik spreman raditi. Nastavnici će biti stručni voditelji, dakle, neće ići na trasu, osim onih koji to sami žele. Prema tome, voditelji mogu biti i starije osobe.

DAN MLADOSTI 1980 **

Kao i svake godine, u svibnju se održava tradicionalna smotra kulture esperantske omladine Hrvatske. Ove će to godine biti 18.V u Kumrovcu. Na smotri će učestvovati i omladina iz SR Slovenije. Pozivamo sve osnovne organizacije da najkasnije do 1.V 80. pošalju SEH-u prijave o sudjelovanju sa slijedećim podacima: sadržaj nastupa (dramska, filmska, lutkarska sekcija, pjevanje, recitiranje i sl.), trajanje nastupa, broj sudionika. Ove će se godine dodijeliti i nagrada za najbolji prijevod. Prijevodi proze i poezije na esperanto najviše do 5 kartica teksta neka se šalju najkasnije do 10.V SEH-u.
Troškove boravka u Kumrovcu snosi SEH. Putne troškove za dolazak u Kumrovec snose same osnovne organizacije. Nadamo se masovnom odazivu ali i visokoj kvaliteti pripremljenih programa.

POLITIČKA ŠKOLA - FAŽANA 80 ******************************

Ove će godine predstavnici naše organizacije sudjelovati na dvije smjene Političke škole SSOH u Fažani. Na seminaru za društvene organizacije (zajedno s Muzičkom omladinom i Crvenim Križem) raspolažemo sa 35 polaznika. Seminar će se održati od 11-16. VIII (6 radnih dana). Na smjeni Političke škole u kojoj će se vršiti obrazovanje za medjunarodne odnose omladine, sudjelovat ćemo s 10-15 polaznika. Ova će se smjena održati od 1-6.IX 1980. Molimo sve osnovne organizacije da sada odmah planiraju svoje polaznike, kontaktiraju općinske organizacije SSOH i preko njih prijave polaznike Republičkoj konferenciji SSOH, a kopiju prijave da pošalju nama. Rok slanja prijava: 1.VI 80. Troškove polaznika snosi općinska konferencija SSOH, ako se s njom na vrijeme dogovorite. Ako to na vrijeme ne obavite, troškove će snositi vaša osnovna organizacija sama.

LJETNA ŠKOLA ZA NASTAVNIKE ESPERANTA - PRIMOŠTEN 80

Tradicionalna ljetna škola za nastavnike esperanta u Primoštenu održat će se i ove godine. Jedino je promijenjen termin održavanja iz više razloga. Seminari ljetne škole obuhvatit će ove godine B i C kurseve u trajanju od 7 dana (18-24.VIII). Prijave se šalju SEH-u najkasnije do 1.VI. Detalji o cijenama bit će objavljeni naknadno.

KARAVANA NA KONGRES U FINSKU ****************************

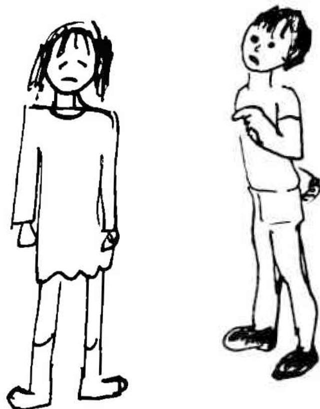
Internacia Kultura Servo već tradicionalno organizira karavanu na svjetski omladinski esperantski kongres za mlade iz Jugoslavije. Ove se godine putuje u Raumu (Finska). Autobusom će se kretati od Zagreba preko Praga, Hamburga, Stockholma, Turkua do Raume. Karavana kreće 20.VII i vraća se 4.VIII. Prijave šaljite na IKS najkasnije do 15.IV s prvom uplatom od 2000 dinara. Na istoj adresi možete dobiti i daljnje detalje te upute. (IKS, Amruševa 5/I, 41000 Zagreb).

zdravo ! đaci

Ova je stranica namijenjena učenicima–esperantistima . Pozivamo vas da se javite, rado ćemo objaviti neki napis o đačkim esperantskim grupama . Pišite nam kako koristite esperanto ? S kime se dopisujete ? Što razmjenjujete ? Putujete li ?
Ako niste još nikada putovali bez roditeljske pratnje, evo šanse : pozivamo vas na esperantsko ljetovanje u Italiju i Mađarsku.
Predstavljamo ovogodišnja esperantska ljetovališta za učenike :

U gradu Ceseni u Italiji osnovna škola Oltresavio i ovog ljeta poziva jugoslavenske esperantiste-osnovnoškolce u goste. U Ceseni se ostaje 7 dana a polazi se 13. 06. 1980. vlakom iz Zagreba. Stanuje se u studentskom domu. Program boravka je bogat, upoznat ćete ne samo Cesenu već i republiku San Marino, kamo vas domaćini vode na izlet. Najbolje prijatelje i prijateljice s ovog putovanja moći ćete ponovo sresti u Jugoslaviji u listopadu kad oni posjećuju našu zemlju.
Za put su se prijavili učenici iz Bjelovara (OŠ „Franko Vinter") i Velike Gorice (OŠ „Veljko Vlahović") a preostalo je i nekoliko slobodnih mjesta.
Da se pridružite potrebno je ukupno 2200.-din.

Onaj koga više zanima ljetovanje od 14 dana neka se prijavi za boravak u Mađarskoj. Putuje se u mjesto Zanka na jezeru Balaton gdje se boravi u pionirskom logoru. Jugoslavenska grupa broji 10 članova. Logorovati u Zanki nikako ne znači živjeti pod šatorima : stanuje se u kućama u „pionirskom gradu" a uz esperanto vrijeme se provodi u raznim igrama ,takmičenjima, sportu, crtanju, plivanju, jedrenju. Ima i logorskih vatri, ponesite sportsku odjeću. Cijena za 14 dana je 3600.-din . Polazi se iz Zagreba 16. 07. 1980. a povratak je 31. 07.

Prijavnice i sve detalje o putovanjima možete dobiti ako pošaljete dopisnicu s vašom adresom na : „ TEMPO" – lerneja paĝo
Savez za esperanto Hrvatske
Amruševa 5/I
41 000 ZAGREB

Vidite li *Asteriksa* ?

Da li znate da je Asteriks izašao na esperantu ? Knjiga je tiskana u SR Njemačkoj u gradu Stuttgartu u izdavačkoj kući „Delta".

Predstavljamo vam neke junake:

Asteriks estas malgranda sed ege inteligenta heroo. Li timas de nenio , li ne konas danĝeron. Asteriks vivas kun aliaj amikoj en la lando Gaŭlujo.Li estas superhome forta, ĉar li trinkas magian Eliksiron. Eliksiron kuiras lia amiko Miraklomiks.

La plej bona amiko de Asteriks nomiĝas Obeliks. Li estas la plej forta en la vilaĝo kaj la plej manĝema. Li estas forta ankau sen la Eliksiro. Li plej multe ŝatas manĝi viandon de apro.

Miraklomiks havas multajn receptojn por fari bonajn specialaĵojn, sed la plej kara trinkaĵo de Asteriks estas la Eliksiro. La Eliksiro igas superhoma. Ĉu vi ŝatus iom da speciala Eliksiro ?

Malmuziks estas la kantisto en la gaŭla vilaĝo. Li opinias , ke li estas ĝenia . La aliaj ne opinias tion . Malmuziks tre ŝatas kanti. La aliaj gaŭloj pli ames lin, kiam li silentas. Sed li silentas malofte.

Ako vas knjiga zanima, možete ju naručiti i u Jugoslaviji za 100.-din. (Javite se ovoj vašoj stranici u „Tempu".)

****

Da li se volite dopisivati ? Evo vam jedne talijanske adrese vaših vršnjaka :	SCUOLA MEDIA „PERCO" prof-ino Mariarosaria Piemonti 34170 Lucinico, GORICIA ITALIO

6*

po novoj metodi

Kao što je poznato, u SR Hrvatskoj je izvršena reforma sistema podučavanja esperanta, tj. izmijenjeni su ciljevi i i metode. Ciljevi su usklađeni s novim statusom organizacije kao kolektivnog člana SSOH, a metoda podučavanja u skladu s novim spoznajama o učenju jezika. O dosadašnjim uspjesima i eksperimentima objavljen je članak u glavnoj reviji Svjetskog esperantskog saveza koja ima 10.000 pretplatnika. Na osnovi tog članka došlo je našem Savezu preko 200 zahtjeva iz 41 zemlje sa svih kontinenata da im se pošalju primjerci našeg udžbenika kako bi ga mogli adaptirati i primijeniti nastavnici esperanta i u tim zemljama. Članak je već preveden na neke strane jezike i objavljen u pedagoškim i esperantskim revijama a već je najavljeno i izdavanje tog udžbenika na engleskom jeziku za učenje esperanta u SAD. Vrlo je vjerojatno da će se uskoro pojaviti više izdanja tog udžbenika na raznim jezicima u mnogim zemljama.

U čemu je tajna tako velikog interesa i uspjeha ovog nastavnog materijala?

Materijal je na osnovi precizne analize dosadašnje nastave esperanta, na osnovi najnovijih znanja iz teorije informacija i na osnovi potreba esperantskog pokreta izradila ekipa mladih pedagoga. Osnovne novine tog materijala su:

a) Odvojen je udžbenik za nastavnike od udžbenika za učenike, čime se omogućuje da tečajeve vode i nastavnici koji još nisu ni sami sasvim savladali esperanto. To je važno zbog pomanjkanja nastavnog kadra.

b) Smanjen je obim rječnika na kojem se vježba cjelokupna govorna sposobnost učenika na svega 350 korjenova što je dovoljno za oko 80% jezičnih potreba, a omogućuje 4-5 puta brže učenje osnova jezika od dosadašnjih metoda.

Takva metoda otvorila je put da se nauči esperanto u dovoljnoj mjeri za osnovne potrebe za svega 20 nastavnih sati, što se može provesti ili u toku dvotjednih tečajeva ili čak intenzivnim učenjem u toku jednog vikenda. Zaista jedinstvena novost u učenju jezika u svijetu.

Zlatko Tišljar

********************************PAROLAS RADIO-ZAGREB

Radio-Zagreb elsendas 15-minutan programon en Esperanto ekde aprilo 1953. Ĝi estas establita kunlige al tiam okazinta Universala Kongreso de Esperanto en Zagreb kaj apud Zamenhof -strato estas la sola daŭra sekvo de tiu Kongreso.
Esperanto-elsendo ne antaŭfaras programon, ĝia elsendo principo estas aktualeco. Kvin unuajn minutojn ĉiam okupas „Novaĵoj el Jugoslavio ". La lasta mardo en ĉiu monato aŭdigas respondojn al ĉiuj , kiuj skribis al adreso de Radio-Zagreb.
Radio -Zagreb elsendas sian esperantan programon nur unufoje semajne, mardon je la 23-a horo kaj 45 minutoj laŭ Mezeŭropa tempo, sur ondolongo 262 metroj de sia unua programo.
Ĉu vi jam foje auskultis tiun elsendon ?

E. L.

***********EVROKOMUNIZAM I JUGOSLAVIJA***********

Službeno glasilo Svjetskog saveza radnika esperantista (SAT), "Sennaciulo" donosi od svog prošlogodišnjeg broja 10 u nastavcima zapažen članak dipl. ecc. Slavka Eseša pod naslovom "Evrokumunizam i Jugoslavija". Autor u svom članku daje, pored ostaloga, prikaz okruglog stola objavljenog u časopisu "Naše teme" br. 3/78 na temu "Polazne točke i ciljevi evrokomunizma", te mnogo priloga istaknutih stranih autora o evrokomunizmu i problemima radničkog pokreta u Istočnoj Evropi.

SAVJETOVANJE U STRASBURGU***************************

Evropski savjet već duže vrijeme traži načina kako bi ispitao mogućnosti esperanta kao eventualnog rješenja za svoje jezične probleme. Ovaj je puta Omladinska komisija Evropske zajednice u suradnji sa Svjetskim omladinskim esperantskim savezom sazvala savjetovanje "Esperanto u službi Evropske zajednice". Jedini radni jezik je esperanto, dok će se rezimei iznositi i na engleskom jeziku. Savjetovanje će trajati 7 dana od 18-24. 06. 1980. u Strasburgu. Iz naše je zemlje sudjeluje Nikola Rašić iz Zagreba.

slavonio

La ideo de la lingvo internacia estis akceptita en Slavonio komence de la 20-a jarcento, sed organizita agado komenciĝis en la dudekaj jaroj. Precipe bone organizitan movadon havis urboj Osijek kaj Slavonski Brod kie okazis la 5-a kaj la 8-a jugoslaviaj E-kongresoj (la 1932-a en S. Brod kaj la 1935-a en Osijek). La plej gravajn tiutempajn gazetojn oni eldonadis tie („La Suda Stelo" en S. 'Brod, „Napred - Antaŭen" en Osijek). Post la milito la esperantistoj klopodis reatingi la iaman nivelon . Granda paŝo estis fondiĝo de Kunordiga Komitato por Slavonio (1980), la unua regiona Esperanto-organizo en respubliko Kroatio (kiu aktivas enkadre de la Unuiĝo de Socialisma Junularo). La plej grava tasko de la komitato estas disvastigi Esperanton en urboj kaj komunumoj kie la movado ne ekzistas. Internacinivele la plej grava kunlaboro estas kun najbaraj esperantistoj en Pècs, Mohacs kaj Bòly (Hungario).

SLAVONSKI BROD

En la E-mondo iam fama pro eldonado de "La Suda Stelo"(1933 - 1941). Nuntempe en la societo "Slavonski Brod" aktivas nur dudeko da maljunaj esperantistoj. Necesas agado inter gejunuloj.

ĈAKOVO

En ĉi tiu eklezia centro ĉe la Katolika Seminario aktivas E-grupo gvidata de profesoro Franjo Gruiĉ. La grupo ĝis nun ne estas inkluzivita en Kroatia Esperanto-Ligo.

OSIJEK

En la centro de Slavonio ekzistas nun tri societoj kiuj apartenas al la Komunuma Organizo (fondita en 1979):

„Liberiga Stelo" - fondita la 1951-a, estis centro de la osijeka E-vivo dum tri lastaj jardekoj. La societo organizas dekon da kursoj en la societejo, mezaj kaj elementaj lernejoj. La kursgvidantoj estas la lernintoj .Prezidanto de la societo estas Petar Pazaver, sekretario Aleksandar Kocian. Adreso : A. Cesarca 1

„Osijek" - fondita la 1978-a ekfunkciis aranĝante turismajn vojaĝojn. Nun vegetas. La prezidanto estas Krunoslav Vukŝiĉ. Adreso: Mjesna zajednica „Sara Bertiĉ").

„KOSE" (fondita la 1979-a) -Klubo de Osijekaj Studentoj Esperantistoj. En ĝi membras studentoj de ĉiuj fakultatoj en Osijeka Universitato inkluzive studentojn el Nigerio. Prezidanto estas Stipe Jurĉeviĉ. Adreso: Pedagoŝki fakultet).

VINKOVCI

Fervoja centro de Panonia Ebenaĵo en Jugoslavio. En la urbo aktivas la plej malnova el la ekzistantaj E-societoj de Slavonio.

„Nova Epoko" - fondita laŭ iniciato de osijeka societo „Obstine Antaŭen" dum la jaro 1929-a. La centro de esperanto-grupiĝado estas la Ekonomia Administra Lernejo en kiu ĝis la februaro 1980-a multajn jarojn laboris profesorino Nada Med (nun emeritino:Lenjinova 29).
Junularo el diversaj lernejoj kunvenas en la Junulara Domo (organizanto:Nenad Banda, A. Cesarca 16).

BOROVO

En ĉi tiu loko, kie troviĝas jugoslavia kombinato de pneŭmatikoj kaj ŝuoj "Borovo" aktivas la societo „Fratoj Ribar" konata pro persista eldonado de la sola esperanta revuo en Jugoslavio "Voĉo" (ekde la 1973-a).La prezidanto : Slobodan Landup , sekretario: Duŝan Adnaĝ .

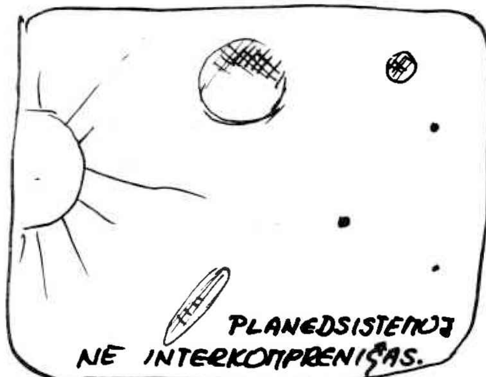
En la sekvanta numero de »TEMPO« prezentiĝos Dalmacio kaj poste aliaj regionoj de la Respubliko Kroatio. Fine de la ciklo prezentiĝos la samaj regionoj denove ĉar post du jaroj la aferoj sufiĉe ŝanĝiĝos.
Ni esperu ke tiam sur la E-mapo de Slavonio aperos novaj lokoj .

Ivan Flanjak

LA IDEO KAJ LA TEKSTO: I. Špoljarec
DESEGNIS: N. Čular

KIU KOMPRENAS KIUN?

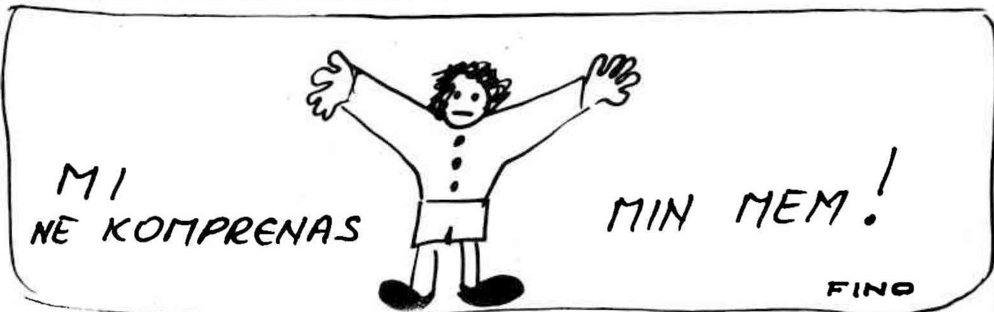

KRUCVORTENIGMO KRUCVORTENIGMO KRUCVORTENIGMO
KRUCVORTENIGMO KRUCVORTENIGMO KRUCVORTENIGMO

Autoro : J.Pleadin	Tradicia fabelo ↓	■	Grajnar' ↓	■	■	Suferanto ↓	■	De krono ↓	Greka litero ↓	Virino ↓	Samaj vokaloj ↓
Eta mamulo →					■		Laŭta elparolo → / Tabel-vorto ↓				
■		■		Aŭspici-anto → / Kolorriĉo ↓							
Indiĝena ar' →					(hispane) Rivero → / Denove ↓				Drogo ↓		Malantaŭo ↓
■		Surfene-stra ŝtofo → / Kontraŭ (prefikso) ↓								■	
■	Prepozi-cio ↓		Negi → / Negacia vorto ↓				Sovaĝa porko →				
Rabo–besto (f.katoj) →								■		■	
Likva grasaĵo →					■		Hejma besto (birdo) →				

tema

[illegible]

Sniženi atmosferski tlak

[illegible] radovi u [illegible] zračnoj [illegible] posjeduje [illegible]

[illegible] u podzemlju, koje [illegible] pod radnim uvje[illegible]

Rad u uvjetima sniženog atmosferskog tlaka [illegible]

[illegible] postoje zanimanja u kojima se [illegible]

[illegible] na većim visinama /npr. gradilišta na visok[illegible]

[illegible] gradnja cesta i slično/ u kojima postoji stanje [illegible]

[illegible] sniženje parcijaln[illegible]

[illegible] Na visinama od oko 1.700 do 2.300 m [illegible]

[illegible] potpuno [illegible] velikim dijelom [illegible]

[illegible] fizički posao, te pojave se javljaju brže i jače [illegible]

[illegible]

[illegible] u visinama [illegible]

[illegible] djelovanja toplinskog [illegible]

[illegible] koja se širi od industrijskih peći i užarenih [illegible]

[illegible] ventilacija [illegible] metoda [illegible]

[illegible] održavanje i redovnom kontrolom [illegible]